

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

**TOSHKENT DAVLAT IQTISODIYOT
UNIVERSITETI**

**IQTISODIYOTNI
MODERNIZATSIYALASH SHAROITIDA
DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIK
MEXANIZMLARIDAN
FOYDALANISHNING USTUVOR
YO'NALISHLARI**

mavzusidagi xalqaro ilmiy-
amaliy konferensiya

**MATERIALLARI
TO'PLAMI**

TOSHKENT-2024

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

TOSHKENT DAVLAT IQTISODIYOT UNIVERSITETI

MOLIYA FAKULTETI

KORPORATIV MOLIYA VA QIMMATLI QOG‘OZLAR

KAFEDRASI

**“IQTISODIYOTNI MODERNIZATSIYALASH SHAROITIDA DAVLAT-
XUSUSIY SHERIKLIK MEKANIZMLARIDAN FOYDALANISHNING
USTUVOR YO‘NALISHLARI”**

**«ПРИОРИТЕТНЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ
МЕХАНИЗМОВ ГОСУДАРСТВЕННО-ЧАСТНОГО ПАРТНЕРСТВА В
УСЛОВИЯХ МОДЕРНИЗАЦИИ ЭКОНОМИКИ»**

**“PRIORITY DIRECTIONS OF USING PUBLIC-PRIVATE
PARTNERSHIP MECHANISMS IN MODERNIZATION OF THE
ECONOMY”**

mavzusidagi xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya

MATERIALLARI TO‘PLAMI

2024 - YIL 30 - NOYABR

Toshkent-2024

«Iqtisodiyotni modernizatsiyalash sharoitida davlat-xususiy sheriklik mexanizmlaridan foydalanishning ustuvor yoʻnalishlari» mavzusida xalqaro miqyosda oʻtkazilgan ilmiy-amaliy anjuman materiallari toʻplami –T.: TDIU., 2024. – 653 b.

i.f.d., prof. T.Z.Teshabayevning umumiy rahbarligi ostida

Tahrir hayʼati aʼzolari: i.f.d., prof. S. Mehmonov, i.f.d., prof. G. Abduraxmonova, DSc, dots. N. Shavkatov, i.f.d., prof. B. Tashmurodova, i.f.d., prof. O. Xamdamov, i.f.d., dots. D. Abduraximova, PhD, prof. v.b. J.Qurbonov, i.f.n., prof. v.b. A. Botirov, PhD, prof. v.b. N. Sherkuziyeva, PhD, dots. A. Karimov, PhD, dots. N. Abdullayeva, PhD, dots. M. Raxmedova, PhD, dots. v.b. S. Omonov, PhD, dots. v.b. Z. Abduraxmanova, PhD M.Toshpoʻlatov, katta oʻq. Hyunsoo Choi, katta oʻq. Sh.Otaxonova, katta oʻq. I.Xushvaqov, katta oʻq. S.Fayziyev, G.Tangirberdiyeva, I.Avezov, Sh.Adxamjonov, Sh.Begmatova, J.Boysunov, D.Muxitdinova, I.Sulaymonov, I.Xoʻrazov

Taqrizchilar: i.f.d., prof. D.Suyunov

i.f.d., prof. D.Abdikarimova

Mazkur xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya Oʻzbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 8-oktyabrdagi “Oʻzbekiston Respublikasi oliy taʼlim tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash toʻgʻrisida” PF-5847-sonli, 2022-yil 28-yanvardagi «2022–2026-yillarga moʻljallangan Yangi Oʻzbekistonning taraqqiyot strategiyasi toʻgʻrisida»gi PF-60-sonli, 2023-yil 11-sentyabrdagi «“Oʻzbekiston — 2030” strategiyasi toʻgʻrisida»gi PF-158-sonli Farmonlari va Oʻzbekiston Respublikasi Prezidentining 2017-yil 27-iyuldagi “Oliy maʼlumotli mutaxassislar tayyorlash sifatini oshirishda iqtisodiyot sohalari va tarmoqlarining ishtirokini yanada kengaytirish chora-tadbirlari toʻgʻrisida” PQ-3151-sonli, 2024-yil 7-fevraldagi “Iqtisodiyot sohalari uchun kadrlar tayyorlash tizimini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari toʻgʻrisida”gi PQ-62-sonli qarorlarida belgilangan vazifalar ijrosini taʼminlashga qaratilgan. Konferensiya Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti “Korporativ moliya va qimmatli qogʻozlar” kafedrasidan tashkil etilgan.

Ilmiy-amaliy konferensiya toʻplamida xorijdagi va mamlakatimizdagi yirik iqtisodchi-olimlari, tajribali amaliyotchilari, oliy oʻquv yurtlarining professor-oʻqituvchilari, ilmiy tadqiqot institutlari va markazlarining yetakchi ilmiy xodimlari, doktorantlar, mustaqil izlanuvchilar va talabalarning ilmiy tadqiqot ishlari natijalari va ilmiy maʼruza tezislari mujassamlashgan.

Ushbu nashrda keltirilgan barcha maʼlumotlar va fikr-mulohazalar mualliflarga tegishli boʻlib, tahrir hayʼati aʼzolarining fikriga mos kelmasligi mumkin. Nashrda keltirilgan raqamlar, statistik maʼlumotlar, fikr-mulohazalar uchun mualliflar masʼul hisoblanadi.

Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti Kengashining 2024-yil 26-dekabrdagi 5-sonli yigʻilishi qarori bilan «Iqtisodiyotni modernizatsiyalash sharoitida davlat-xususiy sheriklik mexanizmlaridan foydalanishning ustuvor yoʻnalishlari» mavzusidagi xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya materiallari toʻplam sifatida chop etishga tavsiya qilingan.

UOʻK : 336.581.1(575.1)

ISBN 978-9910-9770-6-0

TDIU, 2024

UNIVERSITET REKTORINING KIRISH SO‘ZI

**Assalomu alaykum, hurmatli anjuman ishtirokchilari,
mehmonlar va qadrli Ustozlar!**

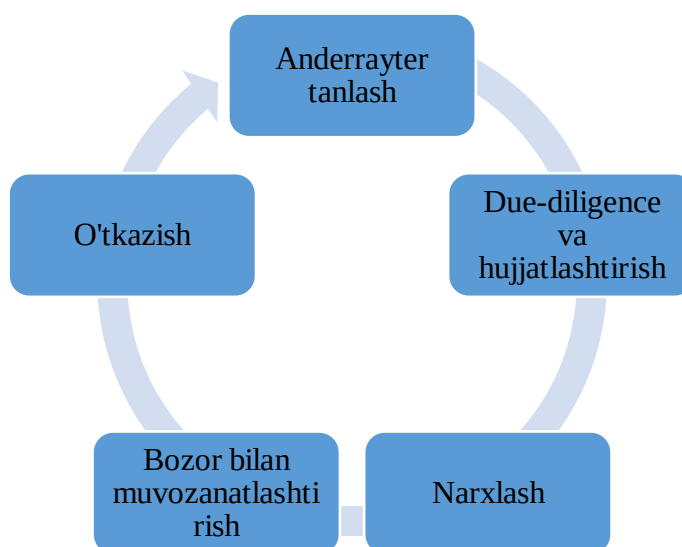
O‘zbekistonning davlat mustaqilligi mamlakatimizda xususiy sektorni yanada yaxshilash borasida yangi sahifa ochdi. Istiqlol yillarida mamlakatda davlat mulklarini xususiylashtirish, iqtisodiyotda davlat ishtirokini qisqartirish, xususiy tadbirkorlikka keng yo‘l berishga qaratilgan ko‘plab qonun hujjatlari qabul qilindi. Ulardan asosiylari, eng avvalo, yangi tahrirdagi O‘zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi, “Davlat-xususiy sheriklik to‘g‘risida”gi Qonuni hamda O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining “2022-2026 yillarga mo‘ljallangan yangi O‘zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to‘g‘risida”gi Farmoni va “O‘zbekiston Respublikasining 2023-2025 yillarga mo‘ljallangan investitsiya dasturini amalga oshirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi Qarorida mamlakatda davlat-xususiy sheriklik amaliyotini rivojlantirish, davlat-xususiy sheriklik asosida loyihalarni moliyalashtirish va yashil iqtisodiyotga o‘tishda davlat-xususiy sheriklik mexanizmlaridan foydalanish yo‘nalishlari belgilangan. Yangi tahrirdagi O‘zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasining 67-moddasida davlat tomonidan “qulay investitsiyaviy va ishbilarmonlik muhitini ta’minlash” kafolatlangan.

Keyingi besh yil davomida mamlakatimizda davlat-xususiy sheriklik amaliyotini rivojlantirish, davlatning iqtisodiyotdagi ishtirokini qisqartirishda davlat-xususiy sheriklik amaliyotidan foydalanish maqsadida faol davlat siyosati olib borilmoqda. So‘nggi bir necha yil ichida O‘zbekistonda jadal iqtisodiy o‘zgarishlar yuz bermoqda va xalqaro hamjamiyat yurtimizni biznes va investitsiyalar uchun keng imkoniyatlar yaratilayotgan, barcha sohalarda ochiqlik, yangilanishlar, yangicha ichki va tashqi siyosatda qat’iyatlilik yaqqol namoyon bo‘layotgan mamlakat sifatida e’tirof etmoqda.

O‘zbekistonda ta’lim, sog‘liqni saqlash, kommunal xo‘jalik, energetika, transport, axborot-kommunikatsiya texnologiyalari kabi sohalarni rivojlantirish dolzarb bo‘lib turgan ayni vaqtda davlat-xususiy sheriklik amaliyoti va bunda yuzaga keladigan moliyaviy munosabatlarni samarali tashkil etish, ijtimoiy muhim infratuzilma loyihalarini amalga oshirishda xususiy sektor mablag‘laridan foydalanish borasidagi islohotlarga qaramasdan, sohaga xususiy sektor mablag‘larini yo‘naltirish darajasi pastligicha qolmoqda. “Davlat-xususiy sheriklik asosida energetika, transport, sog‘liqni saqlash, ta’lim, ekologiya, kommunal xizmatlar, suv xo‘jaligi va boshqa sohalarga 14 milliard AQSh dollariga teng investitsiya jalb etish”¹da davlat va biznesning hamkorligini zamonaviy shakllarda tashkil etish, loyihalarni moliyalashtirish mexanizmlarini aniqlash, ijtimoiy ahamiyatga ega bo‘lgan vazifalarni o‘zaro manfaatli sharoitlarda tezkorlik bilan hal etish, shuningdek, davlat-xususiy sheriklik tizimini samarali boshqarish va muvofiqlashtirish talab etilmoqda. Bu esa davlat va xususiy sheriklik amaliyotida

---

¹ O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 28.01.2022 yildagi “2022 – 2026-yillarga mo‘ljallangan Yangi O‘zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to‘g‘risida”gi PF-60-son Farmoni

1-rasm. IPO jarayoni bosqichlari⁷⁹

Ikkinchi bosqichda kompaniya va andarrayter o'rtasida o'zaro shartnoma imzolanadi. Bunda aksiyalarning qancha qismini joylashtirish, o'zaro hisobkitoblar bo'yicha bandlar kelishib olinadi. Shuningdek, kerakli ma'lumotlarni yig'ish va ular bilan tanishib chiqish ishlari olib boriladi.

Uchinchi bosqichda aksiyalar qiymati baholanadi. Bunda bozorda ushbu kompaniya aksiyalariga bo'lgan talab, kompaniyaning joriy holati, dividend siyosati kabilar IPOda aksiyalar narxini baholashga ta'sir qiluvchi asosiy jihatlar sifatida qaraladi.

To'rtinchi bosqichda andarrayter tomonidan chiqarilgan qimmatli qog'ozlarning bozorda o'z o'rnini topishga yo'naltirilgan chora-tabirlar amalga oshiriladi.

So'nggi bosqichda esa andarrayter tomonidan fond bozorida qimmatli qog'ozlarning bozor raqobati sharoitidagi holati o'rganiladi, ularning kelajakdagi holati baholanadi va tegishli maslahatlar beriladi.

1-jadval

Dunyo fond bozorlari tarixidagi eng yuqori o'ntalikka kirgan aksiyalarni birlamchi ochiq joylashtirish operatsiyalari⁸⁰

№	Kompaniya nomi	Jalb qilingan kapital miqdori	Faoliyat sohasi
1	Saudi Aramco (Saudiya Arabistoni)	25,6 mlrd. AQSH dollari	Neft kompaniyasi
2	Alibaba (Xitoy)	25 mlrd. AQSH dollari	Internet savdo
3	Visa (AQSH)	17,9 mlrd. AQSH dollari	To'lov tizimi
4	Enel S.p.A (Italiya)	16,5 mlrd. AQSH dollari	Elektroenergetika
5	Facebook (AQSH)	16 mlrd. AQSH dollari	Axborot texnologiyalari
6	General motors (AQSH)	15,8 mlrd. AQSH dollari	Avtosanoat
7	Deutsche Telekom (Germaniya)	13 mlrd. AQSH dollari	Telekommunikatsiya
8	AT&T Wireless (AQSH)	10,6 mlrd. AQSH dollari	Telekommunikatsiya
9	Kraft Foods (AQSH)	8,7 mlrd. AQSH dollari	Oziq-ovqat sanoati
10	Uber (AQSH)	8,1 mlrd. AQSH dollari	Platforma

⁷⁹ J.Qurbonov, S.Omonov, K.Hamzayev. Kapital bozorini rivojlantirishda aksiyalarni ommaviy joylashtirish amaliyotlari: xorij tajriba va o'ziga xos jihatlari. "Xalqaro moliya va hisob" ilmiy jurnali. №1, 2022-yil.

⁸⁰ www.inventure.com.ua/news/world/rejting_top_10_IPO_sayti_asosida_tuzildi.

Aksiylarni birlamchi ommaviy taklifni tashkil etish katta kuch, xarajat va samarali boshqaruvni talab qiladi. IPO ni amalga oshirish uchun kompaniya ko'plab yuridik, buxgalteriya, biznes masalalarini aniqlash, tahlil qilish va hal qilish uchun yuridik maslahatchilar, auditorlar va anderrayterlar bilan yaqindan hamkorlik qilishi kerak.

Jadval ma'lumotlarini tahlil qiladigan bo'lsak, "Alibaba group" kompaniyasi 2014-yildan buyon fond bozorida tarixdagi eng yirik IPO amaliyotini (Alibaba group – 25.0 mlrd. . AQSH dollari) muvaffaqiyatli o'tkazgan kompaniya edi. 2019-yilda bu natija o'zgardi, sababi "Saudi Aramco" kompaniyasi tomonidan tarixdagi eng yirik IPO amaliyoti (Saudi Aramco – 25.6 mlrd. . AQSH dollari) muvaffaqiyatli o'tkazildi. Shuningdek, 2019-yilgacha bo'lgan davrda eng yirik IPO amaliyotini muvaffaqiyatli o'tkazgan kompaniyalar qatorida "France Telecom" kompaniyasi o'ninchi o'rinni egallab kelayotgan edi, lekin 2019-yilda "Uber" kompaniyasi muvaffaqiyatli o'tkazgan IPO natijasida 8,1 mlrd. AQSH dollari miqdorida foyda ko'rdi va IPO amaliyotini muvaffaqiyatli o'tkazgan kompaniyalar o'ntaligida o'ninchi o'rinni egallagan.

QIMMATLI QOG'OZLAR BOZORIDA MOLİYAVIY XAVFSIZLIKNI TA'MINLASH YO'LLARI

Boysunov Jamshid Baxriddin o'g'li
Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti
Korporativ moliya va qimmatli qog'ozlar
kafedrası o'qituvchisi

Qimmatli qog'ozlar bozorida moliyaviy xavfsizlikni ta'minlash, iqtisodiy barqarorlik va investorlar ishonchini oshirish uchun muhim ahamiyatga ega. Bozorda xavfsizlikni ta'minlash asosan, risklarni boshqarish, nazorat va muvofiqlikni ta'minlash orqali amalga oshiriladi. Bunda risklarni kamaytirish va barqarorlikni oshirish uchun turli strategiyalardan foydalanish mumkin. Bu jarayonlar, o'z navbatida, moliyaviy bozorlarning barqarorligini ta'minlash va investorlar uchun xavfsiz muhit yaratishga qaratilgan. Moliyaviy xavfsizlik ko'p qirrali tushuncha bo'lib, u moliyaviy tizimlarning zarbalarga bardosh berish, likvidlikni saqlash va investorlar manfaatlarini himoya qilishni ta'minlash qobiliyatini o'z ichiga oladi. Qimmatli qog'ozlar bozori bu doirada hal qiluvchi rol o'ynaydi, chunki u kapital shakllanishi, investitsiyalar va iqtisodiy o'sishni osonlashtiradi. Qimmatli qog'ozlar bozorida moliyaviy xavfsizlikka erishish uchun tartibga solish choralarini, bozor shaffofligini, risklarni boshqarish amaliyotini va investorlarni o'qitishni o'z ichiga olgan kompleks yondashuvni qo'llash zarur. Qimmatli qog'ozlar bozorida moliyaviy xavfsizlikni ta'minlashning asosiy strategiyalaridan biri mustahkam me'yoriy-huquqiy bazani joriy etishdir. Nazorat qiluvchi organlarga bozor faoliyatini nazorat qilish, qonunlarga rioya etilishini ta'minlash, investorlarni firibgarlik amaliyotidan himoya qilish vazifasi yuklatilgan.

Qimmatli qog'ozlar bozorida moliyaviy xavfsizlikni ta'minlash uchun bir qator strategiyalar va usullar mavjud bo'lib, ular quyidagilardan iborat bo'lishi mumkin. Masalan, turli yurisdiksiyalarda qimmatli qog'ozlar va birjalar komissiyasining (Securities and Exchange Commission) tashkil etilishi bozorda shaffoflik va hisobdorlikni rag'batlantiradigan qoidalarni qo'llashda muhim ahamiyatga ega bo'ldi⁸¹. Qimmatli qog'ozlar va birjalar komissiyasining roli savdo faoliyatini monitoring qilish, oshkor qilish talablarini bajarish va birgalikda xavfsizroq moliyaviy muhitga hissa qo'shadigan potensial bozor suiiste'mollarini tekshirishni o'z ichiga oladi⁸². Bundan tashqari, insayder savdosi va bozorni manipulyatsiya qilish kabi muammolarni hal qiluvchi huquqiy bazani ishlab chiqish qimmatli qog'ozlar bozorining yaxlitligini ta'minlashda muhim ahamiyatga ega⁸³.

Tartibga solish choralariga qo'shimcha ravishda, bozor shaffofligini oshirish investorlarning ishonchini oshirish va moliyaviy xavfsizlikni ta'minlash juda muhimdir. Qimmatli qog'ozlar bozorining shaffofligi moliyaviy vositalar, emitentlar va bozor sharoitlariga oid ma'lumotlarni o'z vaqtida va to'g'ri oshkor qilishni o'z ichiga oladi. Ushbu shaffoflik investorlarga ongli qarorlar qabul qilish imkonini beradi va noto'g'ri ma'lumot yoki ma'lumot yetishmasligi tufayli riskni kamaytiradi⁸⁴. Masalan, ochiq kompaniyalar uchun qat'iy hisobot talablarini amalga oshirish investorlarning tegishli moliyaviy ma'lumotlarga ega bo'lishini ta'minlaydi va shu bilan adolatli va samarali bozorni rag'batlantiradi⁸⁵. Bundan tashqari, blokcheyn kabi texnologiyalardan foydalanish tranzaksiyalarning o'zgarmas yozuvlarini taqdim etish va firibgarlik potensialini kamaytirish orqali shaffoflikni yanada oshirishi mumkin⁸⁶.

Risklarni boshqarish amaliyoti qimmatli qog'ozlar bozorida moliyaviy xavfsizlikni ta'minlashning yana bir muhim tarkibiy qismidir. Investorlar va moliya institutlari bozor tebranishlari, kredit defoltlari va likvidlik inqirozlari bilan bog'liq turli risklarni aniqlash, baholash va yumshatish uchun keng qamrovli risklarni boshqarish strategiyalarini qabul qilishlari kerak. Xatarlarni baholash modellarini ishlab chiqish va moliyaviy derivativlardan foydalanish institutlarga potensial yo'qotishlardan himoyalash va moliyaviy holatini barqarorlashtirishga yordam beradi⁸⁷. Bundan tashqari, favqulodda vaziyatlar rejalarini yaratish va stress testlari

---

⁸¹ Gulmira Kassenova va boshqalar. Evaluation of the effectiveness of the use of instruments to attract savings in Kazakhstan (for example, "BCC Invest" JSC). E3S Web of Conferences. Volume 159, 24 March 2020, Pages 9

⁸² Nataliia Krasnostanova. Development Trends of the Securities Market in Ukraine. Scientific Bulletin of Mukachevo State University. Series "Economics". Volume 8, 2021. Pages 19-26

⁸³ Onyshchenko va boshqalar. THE IMPACT OF THE INSURANCE MARKET ON THE FINANCIAL SECURITY OF UKRAINE. Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice. Volume 1, 28 February 2023. Pages 268-281

⁸⁴ Sheng Zhong. Signs of Stress: Identifying Indicators of Financial Distress in the Chinese Securities Market. DREAM. Volume 2, 30 April 2023. Pages 37-41

⁸⁵ Yulia Manachynska va boshqalar. Financial modelling of cash flow management for agribusiness security: Accounting and analytical aspect. Scientific Horizons. 2024. Pages 154-165

⁸⁶ Tetiana Zubko va boshqalar. Peculiarities of the System for Assessing the Financial Security of Ukrainian Enterprises. Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice. Volume 1, 29 February 2024. Pages 188-199

⁸⁷ Peiyi Yu and Bac Van Luu. Lessons from the collapse in hybrid bank capital securities. International Journal of Management Practice. Volume 5, 28 June 2012. Pages 125-148

moliyaviy institutlarni noqulay bozor sharoitlariga tayyorlab, ularning iqtisodiy noaniqlik davrida barqarorligini ta'minlaydi⁸⁸.

Investorlarga yetarli darajada bilim va ko'nikma berish qimmatli qog'ozlar bozorida moliyaviy xavfsizlikni oshirishda hal qiluvchi rol o'ynaydi. Investorlarni turli xil moliyaviy vositalar bilan bog'liq risklar va mukofotlar to'g'risida o'rgatish ularga investitsiya qarorlarini oqilona qabul qilish imkoniyatini beradi. Moliyaviy savodxonlikni oshirishga qaratilgan dasturlar investorlarga bozor dinamikasini tushunishga, firibgarlik sxemalarini ajrata olishga va samarali investitsiya strategiyalarini ishlab chiqishga yordam beradi⁸⁹. Bundan tashqari, mas'uliyatli investitsiya madaniyatini rivojlantirish ko'pincha bozor o'zgaruvchanligiga olib keladigan spekulativ xatti-harakatlarning ta'sirini yumshatishi mumkin⁹⁰.

Investorlarni qimmatli qog'ozlar bozorida moliyaviy jihatdan xavfsiz bo'lishi uchun zarur bo'lgan bilim va vositalar bilan jihozlash orqali moliyaviy xavfsizlikni sezilarli darajada oshirish mumkin. Texnologiyani qimmatli qog'ozlar bozoriga integratsiyalashuvi moliyaviy xavfsizlikni ta'minlash uchun innovatsion yechimlarni ham taklif etadi. Raqamli moliya va fintech yechimlarini qabul qilish jarayonlarni soddalashtirishi, tranzaksiya xarajatlarini kamaytirishi va investorlarning keng doirasi uchun foydalanish imkoniyatini oshirishi mumkin⁹¹. Masalan, robo-maslahatchilar va algoritmik savdo platformalaridan foydalanish shaxsiylashtirilgan investitsiya strategiyalarini taqdim etishi va portfelni boshqarishni optimallashtirishi mumkin, bu esa umumiy bozor samaradorligini oshirishi mumkin⁹². Biroq, moliyaviy tizimlarning yaxlitligini ta'minlash uchun kiberxavfsizlik tahdidlari kabi texnologik taraqqiyot bilan bog'liq potensial xavflarni bartaraf etish juda muhimdir⁹³.

Bundan tashqari, moliyaviy xavfsizlikni oshirishda xalqaro hamkorlikning rolini ham e'tibordan chetda qoldirib bo'lmaydi. Global moliyaviy bozorlar bir-biriga bog'langan va bir bozordagi voqealar boshqa bozorlarda to'liqinli ta'sir ko'rsatishi mumkin. Nazorat qiluvchi organlar, moliya institutlari va xalqaro tashkilotlar o'rtasidagi hamkorlikdagi sa'y-harakatlar ilg'or tajribalarni o'rnatishga, ma'lumot almashishga va moliyaviy inqirozlarga javoblarni muvofiqlashtirishga yordam beradi⁹⁴.

---

⁸⁸ Nadiia Davydenko va boshqalar. Integral Assessment of the Financial Security Level of Agrarian Corporations of Ukraine. *Studies of Applied Economics*. Volume 39, 20 July 2021. Pages 9

⁸⁹ Halyna Yaremko va boshqalar. Trends in Financial Security Research: A Bibliometric Analysis. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*. Volume 2, 2023. Pages 240-252

⁹⁰ Інна Анатоліївна Бержанір. Financial Security Management of Enterprises in Modern Conditions. *Zeszyty Naukowe Politechniki Częstochowskiej Zarządzanie*. 2023. Pages 20-30

⁹¹ Raude John O. Messo va boshqalar. Earnings Announcements and the Security Trade Volumes of Listed Companies in Kenya. *American Journal of Economics*. Volume 4, 28 August 2020. Pages 50-66

⁹² Nataliia Zachosova. Innovative Approach in the Estimatology of Financial Institutions Economic Security: Possibilities of Use in Management and Regulatory Activity Within the Means of Provision of the State Financial Security. *Baltic Journal of Economic Studies*. Volume 5, 31 July 2019. Pages 45-56

⁹³ Ashot Salnazaryan and Haykaz Aramyan. Evolving Importance of Securities Market to Ensure Economic Growth: Evidence from Armenia. *Scientific Annals of Economics and Business*. 2017

⁹⁴ Oleksandr Sylkin va boshqalar. Modeling the Process of Applying Anti-Crisis Management in the System of Ensuring Financial Security of the Enterprise. *Verslas Teorija Ir Praktika*. Volume 20, 20 November 2019. Pages 446-455

O‘zbekiston qora metallurgiya sanoati xalqaro tajribadan foydalanib, yuqori moliyaviy barqarorlikka erishishi va mamlakat iqtisodiyotining barqaror rivojlanishiga hissa qo‘shishi mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati

1. China Steel Corporation. *Annual Report on Metallurgical Industry in China*, 2021.
2. Министерство промышленности и торговли РФ. *Стратегия развития металлургического комплекса России*, 2022.
3. European Steel Association. *Risk Management in Metallurgical Investments: European Approach*, 2020.
4. Mishkin F. *Financial Stability and Economic Growth*, Oxford University Press, 2019.
5. World Bank. *Industrial Investments for Sustainable Development*, 2021.

3-YO‘NALISH

Yashil iqtisodiyotga o‘tishda davlat-xususiy sheriklik mexanizmlarini samarali qo‘llash yo‘nalishlari

Sh.A. Karimov	YASHIL IQTISODIYOTNI MOLIYALASHTIRISH MEXANIZMLARI HAMDA BANKLARDA ESG TIZIMINI QO‘LLASH ORQALI YASHIL MOLIYALASHTIRISHNI RAG‘BATLANTIRISH	117
Э.И. Носиров	“ЯШИЛ” ИҚТИСОДИЙ ЎСИШНИ ТАЪМИНЛАШГА ҚАРАТИЛГАН ЛОЙИХАЛАРНИ МОЛИЯЛАШТИРИШГА ЎТИШ ЮЗАСИДАН МЕТОДОЛОГИК ЁНДАШУВЛАР	125
A.A. Botirov	CREATING 10 MILLION GREEN JOBS WITH CLEAN ENERGY INVESTMENT	128
S.O‘. Omonov D.G‘. Mustafoeva	YASHIL IQTISODIYOTGA O‘TISHDA DAVLAT- XUSUSIY SHERIKLIK MEXANIZMLARINI SAMARALI QO‘LLASH YO‘NALISHLARI	130
Sh.K. Doliev	OPTIMIZING ENERGY CONSUMPTION STRUCTURE FOR ADVANCING GREEN ECONOMIC DEVELOPMENT: IMPACTS AND REGIONAL INSIGHTS	132
S.S. Fayziyev	FINANCING THE NEW GLOBAL CLEAN ENERGY ECONOMY	135
Sh.A. Muqimov	YASHIL SANOAT SIYOSATINI YURITISHDA DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIGINING O‘RNI	137
N.B. Aliqulova	MOLIYA BOZORIDAGI YASHIL INSTRUMENTLARNING O‘RNI VA YASHIL MOLIYALASHTIRISHNING XALQARO AMALIYOTI TAHLILI	141
X.C. Содиқов	ИҚЛИМ ЎЗГАРИШИ ШАРОИТИДА РЕСПУБЛИКАМИЗДА «ЯШИЛ» ИҚТИСОДИЁТНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ЙЎНАЛИШЛАРИ	145
M. Eshmuradov	THE IMPORTANCE OF FINANCING MECHANISMS FOR THE GREEN ECONOMY	148
Sh.S. Dexkanova	“YASHIL” IQTISODIYOT VA UNI RIVOJLANTIRISHDA DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIKNING O‘RNI	150

О‘. Jo‘rayev	TIJORAT BANKLARI INVESTITSIYA SIYOSATINI BOSHQARISH STRATEGIYALARI	613
Ш. Сафаров	ТИЖОРАТ БАНКЛАРИДА ИСЛОМ МОЛИЯСИ БЎЙИЧА МАҲСУЛОТЛАРНИ ЖОРИЙ ҚИЛИШНИНГ НАЗАРИЙ ЖИҲАТЛАРИ	615
Kh. Akhmedov	FINANCING COMPANIES THROUGH CORPORATE BONDS	618
I. Umarova	KORXONALARDA INNOVATSIYA FAOLIYATINI MOLIYALASHTIRISHNI RIVOJLANTIRISH	620
N.S. Yuldashev	O‘ZBEKISTON IQTISODIYOTINING BARQAROR RIVOJLANISHIDA XORIJIY INVESTITSIYALARNING STRATEGIK ROLI	622
Б. Ташмурадова	РАҚАМЛИ ИҚТИСОДИЁТ ШАРОИТИДА ҚЎШИЛГАН ҚИЙМАТ СОЛИҒИНИ ҚЎЛЛАШ MASALALARI	625
Ш.А. Абдуллаев	РАЗВИТИЕ ПРИВЫЧЕК СБЕРЕЖЕНИЙ И ИНВЕСТИРОВАНИЯ КАК ФАКТОР УСКОРЕНИЯ ЭКОНОМИЧЕСКОГО РОСТА	628
Ш. Сафаров	ТИЖОРАТ БАНКЛАРИДА ИСЛОМ МОЛИЯСИ БЎЙИЧА МАҲСУЛОТЛАРНИ ЖОРИЙ ЭТИШНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ MASALALARI	631
A.A. Irgashev	QORA METALLURGIYA SOHASIDA INVESTITSIYA FAOLIYATINING MOLIYAVIY BARQARORLIGINI TA’MINLASH MASALALARI	634